

Ἡ εὐθύνη μας ὡς Χριστιανοὶ ἔναντι τῆς κλιματικῆς ἀλλαγῆς

Τοῦ κ. Ἀντωνίου Καλογεράκη
Ἐπιστημονικοῦ Συνεργάτη τῆς ΟΑΚ

Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαῖος Α' τονίζει, τὸ 2006, μετὰ ξὺ ἄλλων, τὰ ἐξῆς: «Αἱ πρόσφατοι ἀσυνήθεις θερμοκρασιακαὶ διακυμάνσεις, οἱ τυφῶνες, οἱ σεισμοί, αἱ καταιγίδες, αἱ ρυπάνσεις τῶν θαλασσῶν καὶ τῶν ποταμῶν καὶ πλείσται ἄλλαι καταστροφικαὶ τοῦ περιβάλλοντος καὶ τοῦ ἀνθρώπου ἐνέργειαι ὀφείλονται εἰς ἐμφανῆ καὶ κραυγαλέαν ἢ ἀφανῆ καὶ σιωπηλῶς δρῶσαν ἀνθρωπίνην συμπεριφορὰν. Τὸ κύριον δὲ αἷτιον αὐτῆς τῆς καταστροφικῆς συμπεριφορᾶς τοῦ συγχρόνου ἀνθρώπου εἶναι ὁ ἐγωκεντρισμὸς αὐτοῦ, ὁ ὁποῖος εἶναι ἡ ἄλλη ὄψις τῆς αὐτονομῆσεώς του ἀπὸ τὸν Θεόν καὶ ἡ προσπάθεια αὐτοθεώσεώς του...»¹.

Ἡ καθημερινὴ εἰδησιογραφία ἔρχεται νὰ ἐπιβεβαιώσῃ τὰ ἀνωτέρω, τόσο σὲ διεθνὲς ἀλλὰ καὶ σὲ τοπικὸ ἐπίπεδο, καθὼς γίνεται ὄλο καὶ συχνότερη ἀναφορὰ σὲ ἀκραῖα καιρικὰ φαινόμενα –ξηρασίες, πλημμύρες, τυφῶνες– τὰ ὁποῖα πρὶν ὀλίγα ἔτη μᾶς ἄφηναν παγερὰ ἀδιάφορους. Σήμερα ἀκόμα καὶ στὸν τόπο μας, στὸ χωριὸ μας, ζοῦμε ἀκραῖα φαινόμενα ποῦ ἡ συχνότητα καὶ ἡ ἔντασή τους πρέπει νὰ μᾶς προβληματίζει καθημερινά.

Ὅλες οἱ παραπάνω ἐπισημάνσεις ἀναδεικνύουν μὲ τρόπο σαφῆ τὴν εὐθύνη ὄλων μας, τόσο σὲ ἀτομικὸ ὅσο καὶ σὲ συλλογικὸ ἐπίπεδο, γιὰ τὴν ρύπανση τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος ποῦ ἐπιφέρει τὴν κλιματικὴ ἀλλαγὴ. Οἱ ἐπιστήμονες ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρὰ, μὲ τεκμηριωμένα στοιχεῖα, μᾶς λένε ὅτι ἡ κλιματικὴ ἀλλαγὴ συντελεῖται ἐδῶ καὶ πολὺ καιρὸ. Οἱ θερμοκρασίες αὐξάνονται, τὰ χαρακτηριστικὰ τῶν βροχοπτώσεων ἀλλάζουν, οἱ παγετῶνες καὶ τὸ χιόνι λιώνουν καὶ ἡ παγκόσμια μέση στάθμη τῆς θάλασσας ἀνεβαίνει. Ἡ αὐξηση τῆς θερμοκρασίας ὀφείλεται πιθανότατα στὴν παρατηρούμενη αὐξηση τῶν ἀτμοσφαιρικῶν συγκεντρώσεων ἀερίων θερμοκηπίου, ὡς ἀποτέλεσμα τῶν ἐκπομπῶν ποῦ προέρχονται ἀπὸ ἀνθρώπινες δραστηριότητες².

Τὸ ἀμείλικτο ἐρώτημα ποῦ ἀκολουθεῖ εἶναι τί μπορεῖ νὰ γίνῃ σήμερα – τώρα, γιὰ τὴν ἀντι-

¹ Σεπτὸν Πατριαρχικὸν Μήνυμα ἐπὶ τῇ ἡμέρᾳ τῆς προσευχῆς ὑπὲρ τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος, 01/09/2006.

² Ἐκθεση Εὐρωπαϊκοῦ Ὄργανισμοῦ Περιβάλλοντος (ΕΕΑ), 3/2/2017.

μετώπιση τῶν προβλημάτων. Ἦδη ἡ εὐθύνη μας εἶναι μεγάλη γιὰ ὅσα συνέβησαν μέχρι σήμερα διότι καὶ ἐμεῖς ἔχουμε συμβάλῃ σὲ αὐτό. Ὁ σεβασμὸς καὶ ἡ ἐγκράτεια εἶναι ἡ ἀπάντηση. Ἄν παρὰ τὴν πληθώρα τῶν σύγχρονων πειρασμῶν καὶ ἀγαθῶν ἀρκεστοῦμε στὰ ἀπαραίτητα καὶ ἂν, ἐν παραλλήλῳ, μειώσουμε τὴν ρύπανση ποῦ προκαλεῖ ὁ καθένας μας, ἀξιοποιώντας τὶς δυνατότητες ποῦ μᾶς δίνει ἡ σύγχρονη τεχνολογία γιὰ τὴν παραγωγή τῶν ἀπαραίτητων μὲ τρόπους ἡπιούς πρὸς τὸ περιβάλλον μεθόδους, συμπεριλαμβάνοντας καὶ τὸν τομέα τῆς ἐνέργειας, ποῦ καθημερινὰ χρειαζόμαστε, τότε θὰ κάναμε ἓνα σημαντικὸ βῆμα. Ἐνα βῆμα γιὰ νὰ δώσουμε στὰ παιδιὰ καὶ στὰ ἐγγόνια μας τὴν δυνατότητα νὰ ζήσουν καὶ αὐτὰ σὲ ἓνα ἀξιοπρεπὲς περιβάλλον, ὅπως ἄλλωστε ὀφείλουμε, ἀμβλύνοντας κατὰ τὸ δυνατόν τὶς συνέπειες τῆς κλιματικῆς ἀλλαγῆς.

Ἄν ἐστιάσουμε στὸν τομέα τῆς ἐνέργειας, τότε ἡ ἀπάντηση βρίσκεται στὴν καθημερινὴ μείωση τῆς ἐνέργειας ποῦ καταναλώνουμε στὸ σπίτι μας, στὴν ἐνορία μας, στὸν δῆμο μας καὶ στὴν παραγωγή τῶν ἀπαιτούμενων, κάνοντας χρῆση τοῦ φυσικοῦ μας πλούτου, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ἐπιτυγχάνουμε δραστικὴ μείωση τῶν ἐκπεμπόμενων ρύπων στὴ φύση. Ἄς μὴ λησμονοῦμε, γιὰ παράδειγμα, τὴν ὑψηλὴ ἡλιοφάνεια τοῦ τόπου μας, καθὼς ἔχουμε τὴν εὐλογία νὰ ἀπολαμβάνουμε ἀκόμα καὶ τοὺς χειμερινοὺς μῆνες τὸν ἥλιο τῆς Κρήτης, ὁ ὁποῖος μπορεῖ νὰ θερμάνῃ πολὺ οἰκονομικὰ τὸ νερὸ, μὲσω ἡλιακῶν θερμοσιφῶνων ἀλλὰ καὶ νὰ παράγῃ ἐνέργεια ὄλο τὸν χρόνον μὲσω σύγχρονων φωτοβολταϊκῶν συστημάτων ποῦ μποροῦν νὰ ἐγκατασταθοῦν εὐκόλα στὶς ὀροφές τῶν κτιρίων μας, μειώνοντας τοὺς λογαριασμοὺς τοῦ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος, ἀποφέροντας πέρα ἀπὸ τὸ πολὺ σημαντικὸ περιβαλλοντικὸ καὶ οἰκονομικὸ ὄφελος.

Ἡ συνεργασία τῶν πολιτῶν, στὴν ὁποία ἔχει παράδοση ὁ τόπος μας, μπορεῖ νὰ ἐπιφέρει πολλαπλασιαστικὸ ὄφελος, προκαλώντας γενικότερη εὐαισθητοποίηση στὸ θέμα τῆς προστασίας τοῦ περιβάλλοντος καὶ τῆς κλιματικῆς ἀλλαγῆς. **Οἱ τοπικὲς ἐνεργειακὲς κοινότητες** μποροῦν νὰ πάρουν στὰ χέρια τους τὸ ἐνεργειακὸ μέλλον τοῦ τόπου μας.

Τὸ παράδειγμα τῆς πόλης τῆς Κισάμου, ὅπου τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1945 ἔγιναν τὰ ἐγκαίνια τῆς γεννήτριας ποῦ ἔδωσε ρεῦμα στὴν πόλη, μετὰ ἀπὸ προσπάθειες τῶν ἴδιων τῶν πολιτῶν ποῦ συνεργάστηκαν ἀγαστὰ σὲ χαλεποὺς καιροὺς γιὰ τὸ κοινὸ τους ὄραμα, ἄς γίνῃ καὶ σήμερα ὁ φάρος μας γιὰ νέες συλλογικὲς προσπάθειες, ἀξιοποιώντας τὴν σύγχρονη τεχνολογία, μὲ σεβασμὸ στὸ περιβάλλον καὶ τὸν ἀνθρώπον. Σήμερα σὲ ὀλόκληρη τὴν Εὐρώπη κάτοικοι ἀκόμα καὶ μικρῶν χωριῶν συνεργάζονται γιὰ νὰ μειώσουν τοὺς ρύπους τους, δημιουργώντας τὶς δικές τους ἐνεργειακὲς κοινότητες, οἱ ὁποῖες, σημειωτέον, φτάνουν τὶς 2.397 πανευρωπαϊκά³.

Ἡ Ὀρθόδοξος Ἀκαδημία Κρήτης (ΟΑΚ) ἔχει ξεκινήσει, ὡς ὀφείλει, τὸν διάλογον αὐτό, στὰ πλαίσια τῶν 50 ἐτῶν διακονίας της, μὲσω ἀνοικτῶν Ἐπιστημονικῶν Συνεδρίων καὶ στὶς 14 Αὐγούστου τοῦ τρέχοντος ἔτους προχώρησε ἓνα βῆμα παραπέρα, ὄντας ἡ πρώτη περίπτωση στὴν Κρήτη, ποῦ ἀξιοποίησε τὸν ἐνεργειακὸ συμψηφισμὸ (net metering) στὴ μέση τάση, καθὼς ἐγκατέστησε στὴν ὀροφὴ κτηρίων τῆς φωτοβολταϊκὰ κύτταρα τῆς τάξεως τῶν 50kW, ἐπιτυγχάνοντας σὲ ἐτήσια βάση μείωση τῶν ἐκπομπῶν διοξειδίου τοῦ ἀνθρακὰ πάνω ἀπὸ 40 τόνους, παράγοντας «πράσινη ἐνέργεια» ἀπὸ τὸν ἥλιον, ἡ ὁποία θὰ καλύπτει ὡς καὶ τὸ 80% τῶν ἀναγκῶν της, μὲ σημαντικὴ ἐξοικονόμηση ἀπὸ τοὺς λογαριασμοὺς τοῦ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος, δεδομένου ὅτι τὸ σύστημα αὐτὸ ἔχει χρόνον ζωῆς 25 ἔτη.

Αὐτὴ ἡ ἐγκατάσταση σὲ συνδυασμὸ μὲ τὶς δράσεις τοῦ Ἰνστιτούτου Θεολογίας καὶ Οἰκολογίας τῆς ΟΑΚ, τὴν ὀργάνωση Συνεδρίων, διαδραστικῶν – βιωματικῶν ἐκπαιδευτικῶν προγραμμάτων ἀνακύκλωσης, συντελεῖ στὴν εὐαισθητοποίηση σὲ θέματα περιβάλλοντος καὶ κλιματικῆς ἀλλαγῆς, τὰ ὁποῖα εἶναι στὸ ἐπίκεντρο τοῦ προβληματισμοῦ τῆς ΟΑΚ, ἀνοίγοντας ἓνα νέο παράθυρον στὶς τωρινὲς καὶ στὶς νέες γενιές, βάσει τῆς Χριστιανικῆς ἀντίληψης γιὰ ἓνα ἀειφόρον μέλλον γιὰ ὄλους.

Ἡ εὐθύνη μας καὶ μάλιστα τῶν Χριστιανῶν εἶναι μεγάλη. Δὲν ἔχουμε ἄλλη εὐκαιρία...

³ Εὐρωπαϊκὴ Συνομοσπονδία Ἐνεργειακῶν Κοινοτήτων Ἀνανεώσιμων Πηγῶν Ἐνέργειας (REScoop), 4/3/2016.